

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Sekretarz Stanu
Urszula Sara Zielińska

DAM-WMA.050.7.2024.PC
3476285.14037622.11305670
Warszawa, 20-12-2024

Dotyczy: interpelacji Pani Posłanki Marty Stożek o nr 6018 z 7 listopada br. w sprawie zarządzania ryzykiem powodziowym oraz adaptacji do zmiany klimatu.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w ślad za przekazaną 10 grudnia 2024 r. odpowiedzią na interpelację, przekazuję uzupełnienie wcześniejszej odpowiedzi przygotowane na podstawie informacji przekazanych przez Ministerstwo Infrastruktury.

Czy Ministerstwo rozważy podjęcie całościowe do zarządzania ryzykiem powodziowym, obejmujące całą zlewnię rzeki, oraz wdrażanie rozwiązań hydrotechnicznych jedynie w sytuacjach, gdy nie ma alternatywnych rozwiązań?

Zarządzanie ryzykiem powodziowym jest prowadzone na podstawie strategicznych dokumentów planistycznych takich jak: wstępna ocena ryzyka powodziowego, mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego oraz plany zarządzania ryzykiem powodziowym, a także ich cyklicznych przeglądów i aktualizacji. Obowiązek opracowania ww. dokumentów wynika z Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (dalej: Dyrektywa Powodziowa), transponowanej do prawodawstwa polskiego przez ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. – *Prawo wodne* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1087 z późn. zm.).

Projekt pn. *Przegląd i aktualizacja wstępnej oceny ryzyka powodziowego w 3. Cyklu planistycznym*, opracowywany przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (PGW Wody Polskie), zakłada podjęcie całościowe w zarządzaniu ryzykiem powodziowym, z uwzględnieniem podziału obszarów dorzeczy. W ramach ww. projektu PGW Wody Polskie m.in. identyfikuje i weryfikuje zdarzenia powodziowe, które są traktowane jako zjawiska hydrologiczne, przebiegające wzdłuż rzeki, od momentu powstania fali powodziowej do jej zakończenia. Pozwala to na zachowanie kompletności, spójności i wiarygodności danych. Projekt pn. *Przegląd i aktualizacja planów zarządzania ryzykiem powodziowym w 3. Cyklu planistycznym*, planowany do realizacji przez PGW Wody Polskie od 2025 r., będzie dofinansowany ze środków Funduszy Europejskich na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko na lata 2021-2027 (FEnIKS) w ramach priorytetu II: Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z EFRR, działania 2.4 *Adaptacja do zmian klimatu, zapobieganie klęskom i katastrofom*. Jego zakres obejmuje przeprowadzenie przeglądu i aktualizacji obowiązujących obecnie planów zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły, Odry, Pregoty, Niemna, Dunaju oraz Łaby, opracowanych w 2. Cyklu planistycznym.

Celem nadrzędnym planów zarządzania ryzykiem powodziowym jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej.

Obowiązek opracowania planów zarządzania ryzykiem powodziowym wynika z art. 7 ust. 5 *Dyrektywy Powodziowej*. Państwa członkowskie, zgodnie z art. 7 ust. 2 *Dyrektywy*

Powodziowej, ustalają odpowiednie cele zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego.

Plany zarządzania ryzykiem powodziowym są przygotowywane z uwzględnieniem wszystkich aspektów zarządzania ryzykiem powodziowym (art. 163 ust. 6 ustawy – *Prawo wodne*), ze szczególnym naciskiem na zapobieganie, ochronę i stan należytego przygotowania, w tym prognozowanie powodzi i systemy wczesnego ostrzegania, uwzględniając cechy danego dorzecza, regionu wodnego lub zlewni. Plany zarządzania ryzykiem powodziowym są przygotowywane z uwzględnieniem podziału kraju na obszary dorzeczy i regiony wodne (art. 172 ust. 1 ustawy – *Prawo wodne*).

Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej przyjmuje plany zarządzania ryzykiem powodziowym oraz ich aktualizacje w drodze rozporządzenia, kierując się koniecznością zapewnienia skutecznej ochrony przed powodzią (art. 173 ust. 16 ustawy – *Prawo wodne*). Przegląd i aktualizację planów zarządzania ryzykiem powodziowym przeprowadza się w sposób skoordynowany z trzecią aktualizacją planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy zgodnie z art. 13 ust. 7 dyrektywy 2000/60/WE (Ramowej Dyrektywy Wodnej), aby zapewnić spełnienia celów środowiskowych we wszystkich etapach zarządzania powodzią oraz art. 326 ust. 4 i 5 ustawy – *Prawo wodne*.

Analizy dotyczące wskazania działań związanych z osiągnięciem przypisanych celów zarządzania ryzykiem powodziowym zgodnie z informacjami od PGW Wody Polskie, będą skoncentrowane przede wszystkim na obszarach problemowych, tj. obszarach charakteryzujących się najwyższym poziomem zintegrowanego ryzyka powodziowego. Zostaną one określone przede wszystkim na podstawie analiz przestrzennego rozkładu ryzyka powodziowego, przy uwzględnieniu możliwego wpływu zmian klimatu na występowanie powodzi.

Przy ustalaniu priorytetów redukcji ryzyka powodziowego w obszarach problemowych jest planowane zastosowanie, zgodnie z informacjami od PGW Wody Polskie, tzw. podejścia zlewniowego, z którego wynika, że najpierw powinno się redukować ryzyka powodziowe w obszarach problemowych położonych bliżej źródeł cieków i prowadzić go tak, aby wykluczyć transfer ryzyka na obszary problemowe położone niżej.

W pierwszej kolejności będą podejmowane działania mające na celu rozwiązanie najistotniejszych problemów, w tym przyczyniających się do redukcji niekorzystnych skutków powodzi w miejscach problemowych, gdzie ryzyko powodziowe jest największe.

Przy wyborze optymalnego wariantu planistycznego dla obszaru problemowego (zestaw niezależnych lub powiązanych ze sobą działań, prowadzących do osiągnięcia wskazanych celów zarządzania ryzykiem powodziowym) będą preferowane zgodnie z informacjami od PGW Wody Polskie, zestawy działań o możliwie jak najmniejszym niekorzystnym oddziaływaniu na środowisko, społeczeństwo i gospodarkę, przy jak największym ograniczeniu ryzyka powodziowego. W kwestii doboru działań będzie uwzględniany ich wpływ na środowisko (preferowane działania o znaczącym wpływie na ograniczenie ryzyka powodziowego i o pozytywnym lub neutralnym wpływie na środowisko).

Ponadto w kwestii doboru działań redukujących ryzyko powodziowe będą brane pod uwagę działania adaptacyjne, z uwzględnieniem elastyczności działań, co stanowi bardzo istotną cechę w kontekście możliwej niepewności potencjalnego zagrożenia powodziowego oraz zmian jego skali wynikającej np. ze zmian klimatu oraz możliwych antropogenicznych zmian zagospodarowania terenu w obrębie zlewni. Na koniec jednak należy podkreślić,

iż priorytetem i nadrzędnym celem w ochronie przeciwpowodziowej jest ochrona zdrowia i życia ludzi oraz ich mienia.

Czy Ministerstwo przewiduje wsparcie dla samorządów i innych podmiotów w zakresie adaptacji do zmiany klimatu oraz działań przeciwpowodziowych?

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie opracowuje dokumenty planistyczne, które stanowią wsparcie dla samorządów i innych podmiotów w zakresie adaptacji do zmian klimatu i prowadzenia działań przeciwpowodziowych. Przegląd i aktualizacja wstępnej oceny ryzyka powodziowego stanowi podstawę do opracowania map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego, a w dalszej kolejności planów zarządzania ryzykiem powodziowym, w których są określane działania przeciwpowodziowe z uwzględnieniem działań adaptacyjnych do zmian klimatu. Wyniki ww. projektów przyczynią się do: ograniczania ryzyka powodziowego, zwiększenia możliwości zapobiegania zagrożeniom i reagowania na nie oraz prowadzenia spójnej polityki przeciwdziałania zagrożeniom naturalnym, zarządzania ryzykiem związanym z klimatem. Projekty mogą stanowić podłoże do wyznaczania odpowiednich działań i kierunków w zakresie ochrony przeciwpowodziowej dla jednostek samorządu terytorialnego.

Działania planowane do realizacji w ramach projektu pn. *Przegląd i aktualizacja planów zarządzania ryzykiem powodziowym w 3. cyklu planistycznym* będą miały na celu wsparcie samorządów i innych podmiotów w zakresie ochrony przed powodzią. Celem nadrzędnym ww. planów jest m.in. ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi oraz działalności gospodarczej. Projekt będzie skierowany do różnych grup interesariuszy, m.in. do: reprezentantów organów rządowych i władz samorządowych związanych z ochroną przeciwpowodziową i odpowiedzialnych za nią, organizacji sektora publicznego i prywatnego, grup pozarządowych (społeczne, gospodarcze i środowiskowe), grup biznesowych, ubezpieczeniowych i środowiska akademickiego.

Ponadto planowane w ramach ww. projektu działania informacyjne i edukacyjne (np. spotkania informacyjne w poszczególnych zlewniach planistycznych) będą skierowane do interesariuszy projektu, w tym m.in. samorządów.

Należy zaznaczyć, że kompetencje w zakresie zarządzania ryzykiem powodziowym w kraju są podzielone pomiędzy PGW Wody Polskie, administrację rządową i samorządową. Na podstawie art. 163 ust. 2 ustawy – *Prawo wodne*, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie zapewnia, w zakresie swojej właściwości, ochronę ludności i mienia przed powodzią wywołaną przez wody publiczne stanowiące własność Skarbu Państwa. Art. 212 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy określa, że Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie wykonuje prawa właścicielskie w stosunku do śródlądowych wód płynących oraz wód podziemnych. Kluczową rolę w zakresie zapobiegania negatywnym skutkom nadmiaru wód opadowych oraz ich zagospodarowania na obszarze miast pełnią przede wszystkim poszczególne jednostki samorządu terytorialnego, jest to związane bezpośrednio z prowadzeniem właściwej polityki przestrzennej w miastach, która należy do zadań własnych gminy. Jednocześnie zgodnie z art. 6 oraz art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o *samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.), do zadań własnych gminy należą również sprawy gospodarki wodnej.

Ponadto zgodnie z art. 14 ust. 1 pkt 10 ustawy – *Prawo wodne* w sprawach gospodarowania wodami właściwym jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta. W ramach współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie przygotowania właściwej ochrony przeciwpowodziowej na terenach miejskich, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie przygotowało „Poradnik dla miast - Identyfikacja obszarów zagrożonych wodami opadowymi”, który wskazuje możliwości i kierunki prac, jakie należy podjąć, aby ograniczyć

ryzyko powodziowe na terenach miejskich. Poradnik ma na celu przede wszystkim wesprzeć miasta i gminy w zakresie prac dotyczących problematyki powodzi opadowych na ich obszarach. Może on stanowić punkt wyjścia do planowania dalszych działań w zakresie ograniczania negatywnych skutków powodzi opadowych. Poradnik może służyć władzom samorządowym do identyfikacji obszarów zagrożonych wodami opadowymi we własnym zakresie, do wsparcia w przygotowaniu dokumentacji przetargowych czy rozmów z właściwymi jednostkami lub zarządcami infrastruktury w mieście. Zaproponowano w nim konkretne rozwiązania metodyczne wyznaczania obszarów zagrożonych wodami opadowymi dla trzech wariantów, które mogą zostać wybrane w zależności od dostępnych danych i potrzeb jednostek samorządu terytorialnego. Metodyka została przygotowana w oparciu o przeprowadzone analizy pilotażowe dla dwóch wybranych miast: Nowego Sącza i Puław.

Czy Ministerstwo planuje kampanie edukacyjne skierowane do społeczeństwa, mające na celu zwiększenie świadomości na temat zagrożeń związanych ze zmianami klimatu oraz sposobów przeciwdziałania powodziom?

W ramach projektu pn. *Przegląd i aktualizacja planów zarządzania ryzykiem powodziowym w 3. cyklu planistycznym* będą realizowane, zgodnie z informacjami od PGW Wody Polskie, działania informacyjno-promocyjne, w tym kampania informacyjnopromocyjna i działania edukacyjne przez cały okres realizacji projektu, mające na celu rozpowszechnienie wiedzy o realizowanym projekcie oraz drugim przeglądzie i aktualizacji planów, a także zwiększenie świadomości społeczeństwa o zagrożeniu ze strony powodzi, skutkach powodzi, sposobach ochrony przed powodzią, wpływie zmian klimatu na występowaniu powodzi oraz adaptacji do tych zmian. Kampania ma na celu także kształtowanie właściwych postaw społeczeństwa w związku z zagrożeniem powodziowym, a także wspieranie racjonalnego podejmowania decyzji lokalizacyjnych w planowaniu przestrzennym.

Ww. działania obejmują w szczególności: organizowanie konferencji, opracowanie broszury informacyjnej, artykułów w mediach, filmów informacyjnych i ich emisji, prowadzenie kampanii w mediach lub kampanii ambient, przygotowanie wersji niespecjalistycznych projektów ww. planów. Działania edukacyjne i informacyjne będą skierowane m.in. do ogółu społeczeństwa, w tym zwłaszcza mieszkańców terenów zagrożonych powodzią lub osób, które mogą być w przyszłości zagrożone powodzią.

Ponadto projekty planów zarządzania ryzykiem powodziowym zostaną podane do publicznej wiadomości co najmniej na rok przed rozpoczęciem okresu, którego dotyczą, celem zgłaszania do nich uwag w ramach konsultacji społecznych (art. 173 ust. 6 i 8 ustawy – *Prawo wodne*) na zasadach i w trybie określonych w przepisach ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*.

Ponadto w ramach projektu *Przegląd pn. i aktualizacja wstępnej oceny ryzyka powodziowego w 3. cyklu planistycznym* przewiduje się przeprowadzenie działań informacyjno-promocyjnych skierowanych do społeczeństwa, a także organów odpowiedzialnych za: zarządzanie ryzykiem powodziowym, ochronę przed powodzią, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz zarządzanie kryzysowe. Działania te przede wszystkim mają na celu budowanie świadomości społecznej dotyczącej zagrożenia powodziowego.

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie obecnie opracowuje także aktualizację planu przeciwdziałania skutkom suszy, gdzie znajdzie się program działań, których wdrożenie przyczyni się do łagodzenia skutków suszy. Działania te będą przypisane m.in. do gmin. W trakcie projektu będą prowadzone działania informacyjno-promocyjne (takie jak

ogólnopolskie konferencje, na których będzie przybliżana tematyka projektu). Jedna z konferencji (planowana na 2027 r.), zgodnie z informacjami od PGW Wody Polskie, będzie dotyczyć jednostek samorządu terytorialnego.

Czy Ministerstwo rozważa współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz ekspertami w zakresie opracowywania i wdrażania działań przeciwpowodziowych oraz adaptacyjnych do zmiany klimatu?

Projekt pn. *Przegląd i aktualizacja planów zarządzania ryzykiem powodziowym w 3. Cyklu planistycznym*, będzie skierowany do różnych grup interesariuszy, w tym specjalistów i ekspertów z: sektora publicznego i prywatnego, organizacji pozarządowych (społecznych, gospodarczych i środowiskowych), grup biznesowych, ubezpieczeniowych i środowiska akademickiego. Planowane są także działania informacyjne i edukacyjne, w tym spotkania informacyjne w poszczególnych zlewniach planistycznych skierowane będą do interesariuszy projektu.

Projekty planów zarządzania ryzykiem powodziowym zostaną podane przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej do publicznej wiadomości (zgodnie z art. 173 ust. 6 i 8 ustawy – *Prawo wodne*) i będą podlegać konsultacjom społecznym, na zasadach i w trybie określonych w przepisach ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* w celu zapewnienia aktywnego udziału zainteresowanych stron w osiągnięciu celów zarządzania ryzykiem powodziowym. Podczas konsultacji będzie możliwy aktywny udział także organizacji pozarządowymi oraz ekspertów i zgłaszania uwag do ustaleń zawartych w projektach tych planów.

Ponadto informuję, że ramach projektu aktualizacji planu przeciwdziałania skutkom suszy została powołana grupa robocza, w której skład wchodzi przedstawiciele: Ministerstwa Infrastruktury, Ministerstwa Klimatu i Środowiska oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Celem grupy jest optymalizacja współpracy instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie skutkom suszy. Do jej zadań należą w szczególności: doradzanie na etapie tworzenia projektu aktualizacji planu przeciwdziałania skutkom suszy oraz opiniowanie produktów projektu. Ponadto została powołana grupa ekspercka ds. aktualizacji Planu przeciwdziałania skutkom suszy. W jej skład wchodzi przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz przedstawiciele środowiska naukowego.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz ekspertami, w szczególności w zakresie adaptacji do zmiany klimatu, będzie prowadzona również poprzez udział przedstawicieli tych grup społecznych w konferencjach oraz konsultacjach społecznych organizowanych w ramach projektu pn. *Przegląd i aktualizacja planu przeciwdziałania skutkom suszy*.

Z wyrazami szacunku

Urszula Zielińska
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

1. Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM.